

Archeologienota

Dilbeek, Snikbergstraat 90-106
Deel 2: Programma van Maatregelen

Inhoud

1	Administratieve gegevens	1
2	Gemotiveerd advies.....	2
2.1	Datering en interpretatie onderzoeksterrein	2
2.2	Waardering archeologische vindplaatsen	2
2.3	Impactbepaling	2
2.4	Bepalingen van de maatregelen	2
3	Programma van Maatregelen	3
3.1	Onderzoeksdoelstellingen en -vragen	3
3.2	Onderzoekshandelingen	3
3.2.1	Datering	3
3.2.2	Anthracologisch onderzoek.....	3
3.3	Strategie voor analyse	3
3.4	Strategie voor conservatie	3
3.5	Schatting duur en kostenraming.....	4
4	Bibliografie	5

1 Administratieve gegevens

Algemeen

Naam site	Dilbeek, Snikbergstraat 90-106
Ligging	Snikbergstraat 90-106, Dilbeek, Vlaams-Brabant
Kadaster	DILBEEK, Afdeling DILBEEK 1 AFD, Sectie E, Percelen 234B, 234F 234G, 236A
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2021-0406
Reeds uitgevoerd vooronderzoek	Landschappelijk bodemonderzoek (2021C83) Verkennd archeologisch booronderzoek (2021C378) Proefsleuvenonderzoek (2021D36)
Bewaarplaats archief	Baac Vlaanderen bvba

Actoren

Auteur	Toon De Herdt
Betrokken actoren	Sander Op De Beeck, Niels Schelkens, Michiel Steenhoudt, Olivier Van Remoorter
Betrokken derden	-

Plangebied

Oppervlakte plangebied	7.021 m ²
Oppervlakte advieszone	0 m ²
Kartering gewestplan	Woongebied met landelijk karakter

2 Gemotiveerd advies

2.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

Het enige relevante archeologisch niveau bevond zich net onder het 'jongere' colluvium. Het enige archeologische relevante spoor betreft de baksteenoven. Door de grote hellingsgraad van het terrein is het terrein zeer erosiegevoelig, wat de aftopping van de verschillende bodemlagen kan verklaren. Bovendien zorgde de helling er ook voor dat het terrein mogelijk minder aantrekkelijk was voor bewoning doorheen de eeuwen. Naast de baksteenoven werden nog enkele (sub)recente perceelsgreppels en een paalkuiltje aangetroffen. De baksteenoven kon op basis van baksteenformaten en aardewerk in de dempingskuil boven de oven ruim gedateerd worden tussen de 14e en de 16e eeuw.

2.2 Waardering archeologische vindplaatsen

Het enige relevante archeologische spoor betreft de baksteenoven (S1001). De waarde van de vindplaats ligt volledig in de verdere analyse van de bemonstering van de houtskoolrijke vulling van de stookkanalen van deze oven.

2.3 Impactbepaling

Niet van toepassing.

2.4 Bepalingen van de maatregelen

De exploitatie van dit potentieel op kenniswinst behoorde niet tot de doelstellingen van dit vooronderzoek. Het dient te worden uitgevoerd als vervolgonderzoek, onder de vorm van verdere uitwerking van een aangelegd archeologisch ensemble. De krijtlijnen van dit vervolgonderzoek worden uitgezet in het PvM dat hieronder volgt.

Daarnaast werd aangetoond, gezien de afwezigheid van andere waardevolle archeologische vindplaatsen, dat elke vorm van ander vervolgonderzoek geen potentieel kent op kennisvermeerdering. Het vervolgonderzoek beperkt zich dan ook tot de uitwerking van het aangelegde ensemble.

3 Programma van Maatregelen

3.1 Onderzoeksdoelstellingen en -vragen

Verder onderzoek van de baksteenoven kan veel ontbrekend informatie en kennis over de archeologische vindplaats (in concreto omvat deze vindplaats enkel de baksteenoven) opleveren. Men zou de oven kunnen kaderen binnen de resultaten van het (recente) archeologische onderzoek in de ruimere omgeving van Brussel en Vlaanderen in verband met de opkomst van de baksteenbouw op het einde van de middeleeuwen.

Volgende onderzoeksvragen konden worden geformuleerd:

- Wanneer was de oven in gebruik? Kan de huidige, zeer ruime datering (tussen 14^e en 16^e eeuw) worden vernauwd?
- Welke brandstof werd er gebruikt? Van waar kan het gebruikte hout, houtskool of steenkool afkomstig zijn?
- Hoe past de vondst van deze baksteenoven binnen het algemene beeld van de opkomst van baksteenbouw in Vlaanderen in het algemeen en de omgeving van Brussel meer specifiek?

3.2 Onderzoekshandelingen

3.2.1 Datering

De datering van het spoor rust voorlopig op de ruime datering van twee stukken aardewerk en het formaat van de bakstenen, tussen de 14^e en de 16^e eeuw. Een verdere analyse van de vulling van het stookkanaal kan tot een sluitende en adequate datering leiden. Er dient rekening te worden gehouden met twee verschillende 14C-dateringen, voor het geval een van de analyses zou mislukken. Deze datering is noodzakelijk voor het vervullen van het kennispotentieel van de vindplaats.

3.2.2 Anthracologisch onderzoek

Daarnaast kan anthracologisch onderzoek, dat tracht het soortenspectrum van het houtskool te achterhalen, essentiële informatie opleveren over de baksteenproductie en de organisatie van proto-industriële processen in het verleden. Belangrijk in deze is de mogelijkheid de resultaten te confronteren met deze van ander gelijkaardig onderzoek in de regio.

3.3 Strategie voor analyse

De richtlijnen in de CGP gelden als leidraad. De materiaaldeskundige stelt een adequate specifieke methodologie op in functie van de onderzoeksdoelstellingen en onderzoeksvragen. Het omvat steeds een waardering van de stalen, waarbij het potentieel voor verdere analyse door de materiaaldeskundige bepaald wordt. Na overleg tussen de materiaaldeskundige en de erkende archeoloog worden stalen geselecteerd voor verdere analyse.

3.4 Strategie voor conservatie

Na het assessment leken geen specifieke maatregelen voor de conservatie van het staal nodig. Na de waardering en analyse bepaalt de betreffende materiaaldeskundige indien nodig verdere conservatieve maatregelen.

3.5 Schatting duur en kostenraming

Het verder natuurwetenschappelijk onderzoek en de rapportage ervan wordt op €4.200 begroot. Deze begroting omvat een anthracologisch onderzoek, twee 14C-dateringen en rapportage. De maximale duur voor het onderzoek wordt op 1 jaar geschat.

Elk (deel-)onderzoek dient te worden uitgevoerd door een betreffende deskundige, met de nodige kwalificaties zoals in CGP Hfdstk. 4.

---

4 Bibliografie

HARTOCH, E., 2009. Archeologisch onderzoek naar baksteen ovens in Vlaanderen: een overzicht. In T. OOST & E. VAN DE VOORDE, eds. *In vuur en vlam! Omgaan met baksteenerfgoed in Vlaanderen, Jaarboek voor Geschiedenis en Volkskunde*. Antwerpen, pp. 62–134.